

Läsombud och högläsare

För äldre och personer med funktionsnedsättning

Läsning är en viktig del av vår vardag

De flesta av oss läser många gånger varje dag – tidningar, böcker, e-post och information. Vi läser för att få veta vad som har hänt här i Sverige och ute i världen.

Men hur är det för den som inte kan eller orkar läsa själv?

Högläsning är en möjlighet för många

Man kan få tillgång till läsning fast man inte kan eller orkar läsa själv. Någon annan kan läsa högt. Med högläsning och lättlästa texter får många nya möjligheter till lässtunder med allt vad det kan innebära av stimulans, närhet, kunskaper, en fin stund

tillsammans – en bättre livskvalitet! Läsning är också en demokratisk rättighet som gör det möjligt för fler att vara delaktiga medborgare. Att läsa tidningen är också bra hjärngymnastik.

Högläsning har blivit en folkrörelse. Det finns idag nästan 7 000 läsombud och frivilliga högläsare för äldre och personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Lättläst är ett bra alternativ

Många gamla orkar inte läsa. Andra har en funktionsnedsättning som gör det svårt att läsa långa eller komplicerade texter. Då är lättlästa texter ett bra alternativ. Det finns böcker, tidningar och samhällsinformation på lättläst svenska.

En lättläst text är kortfattad med vardagliga ord och oftare ett enklare innehåll. Det finns många olika sorters lättlästa böcker att välja mellan: återberättade klassiker, noveller och faktaböcker.

Personal i omsorgen – bli läsombud

Personal och andra som ger stöd och hjälp i vardagen kan bli läsombud. Läsombud finns i olika personalgrupper och man är läsombud på sin arbetsplats som en del av sitt vanliga arbete. Också för läsombuden öppnar högläsningen nya möjligheter. Det är en spännande arbetsuppgift som berikar kontakten med dem som man läser tillsammans med. Det är enklare att inleda ett samtal vid en lässtund, eftersom de som lyssna själva kan ta initiativ till vad de vill prata om. Och de som "bara" vill lyssna, kan få en skön och avkopplande stund.

Den som är läsombud ansvarar för att det ordnas regelbundna lässtunder med högläsning för enskilda eller i grupp. Läsombuden ger också stöd och inspiration till övrig personal att läsa högt, håller kontakt med biblioteket och ordnar biblioteksbesök.

Till vissa böcker finns också aktivitetshandledningar. Där finns sammanfattningar av böckerna, diskussionsfrågor och tips på böcker och musik.

Frivilliga och anhöriga – bli högläsare!

Sedan flera år har personal inom äldreomsorgen blivit utbildade till läsombud, men det finns även andra som kan skapa lugn, närhet och stimulans när man läser tillsammans. Genom projekt Läckraft! har frivilliga och anhöriga över hela landet blivit högläsare för personer med demens. Den som anmäler sig som högläsare inom Läckraft! får samma information och utbildning som läsombuden. Som högläsare samarbetar du med en kontaktperson på boendet eller dagverksamheten där du läser.

Skapa en bra lässituation

Du kan läsa högt, antingen för en person eller för en grupp. För att lässtunden ska bli ännu bättre finns det några saker du kan tänka på:

- Läs igenom texten före du läser den högt. Då är du bättre förberedd på frågor du kan få.
- Om du läser för någon du inte känner väl, ta reda på vad personerna du läser för har för intressen. Då är det enklare att välja bok och att få igång en pratstund.
- Hitta en avskild plats att läsa på så att ni slipper bli störda av buller, telefoner, prat eller folk som kommer och går.
- Om du läser för en grupp, försök se hela gruppen, också de som är tystlåtna.
- Gör avbrott i läsningen, se till att alla verkar hänga med.
- Om läsestunden övergår i ett samtal där alla är med, ja då har du lyckats. Lägg undan boken en stund och låt deltagarna prata.

Hur blir man läsombud eller högläsare?

På en heldagsutbildning eller ännu hellre i en studiecirkel lär man sig mer om lättlästa böcker, nyheter och samhällsinformation och hur läsningen kan ordnas i praktiken. Som läsombud och högläsare får man gratis tidningen Läsombudet som handlar om lättläst och läsning. Då och då ordnas fortbildningar för läsombud och högläsare. Biblioteket kan bidra med inspiration och lästips.

Läs mer!

På mtm.se finns mer information om läsombud och lättläst.

Läsombud och högläsare

Ta kontakt med oss på MTM, ditt bibliotek, Studieförbundet Vuxenskolan eller ett annat studieförbund på din hemort om du själv vill ta chansen att bli läsombud eller högläsare! Med högläsning och lästlästa texter får många helt nya möjligheter till lässtunder med allt vad det kan innebära, stimulans, kunskaper, närhet, en fin stund tillsammans. Bättre livskvalitet, med andra ord.

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, är ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier. Vi arbetar för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

